

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VEŠTNIK

11
2021

TEMA MESECA

**Neločljiva povezanost
gora s smrtjo**

Z NAMI NA POT

**Pohajanje po
Kambreškem**

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 770350 1434008

3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

PRAVLJIČARIJA POD TRIGLAVOM, Kristina Menih

V zadnji dolini pod Triglavom se končuje človeku poznano življenje in se začneja domišljjski svet sanj. V svetu drugačnih zgodb se ne glede na razlike pletejo povezave poštenih duš, ki mislijo dobro. Prijateljstva med hišno ljubljenco, pitbulko Dixie, medvedom Demom, ježkom Pleškom, vilami, škrti in drugo visokogorsko in obmorsko družino so še kako mogoča, zanimiva in tudi poučna.

Format: 165 x 240 mm, 124 strani, italijanska vezava

CENA: V času od 15. 11. 2021 do 15. 12. 2021 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 8,95 €* (redna cena: 17,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI V LETU 2021

KAMNIK IN OKOLICA 1 : 25 000

Planinski zemljevid Kamnik in okolica v merilu 1 : 25.000 je najboljši za raziskovanje vrhov in poti nad Kamniško Bistrico in Tuhinjsko dolino ter še vedno živih in očarljivih - Velike planine, Menine planine in južnega dela Dleskovške planote. Nad njimi boste našli priljubljene izletniške in planinske točke s številnimi kamniškimi hišnimi vrhovi in znamenitostmi.

Cena 8,10 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 121. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

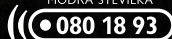
NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Posiljeni prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

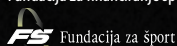
MODRA ŠTEVILKA

Transakcijski račun PZS:
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551
SWIFT: HDLSI22
DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odpovedi do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Jesenska nostalgija

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Zakaj tvegamo življenje

Kdor koli, ki pogosto zahaja v gore, se prej ali slej spopade z vprašanjem lastnega obstoja in seveda tudi lastne smrti kot njegovega sklepnege dejanja. Vsak, ki je že stal na vrhu katere izmed naših ali tujih gora, se je na poti do tja tako ali drugače znašel v bolj ali manj nevarni situaciji, katere posledica bi lahko bila tudi smrt. Kako je prišel na vrh, sploh ni pomembno – nekateri načini so seveda bolj nevarni od drugih, vendar je nevarnost v gorah prisotna ves čas. Tveganje, ki ga ob tem sprejemamo, je relativno. Izkušenemu planincu ali alpinistu pot ali smer lahko predstavlja zgolj rekreacijo, začetniku pa pogosto zagato, ki je brez tveganja ne zna ali ne zmore rešiti. Kaj smo pripravljene narediti, ko se znajdemo pred vprašanjem iskanja ravnotežja med tveganjem in lastnimi zmožnostmi, je prav tako vprašanje presoje vsakega posameznika. Mogoče tudi del odgovora na vprašanje, zakaj to počnemo, če pa vemo, da pri tem tvegamo lastno življenje.

Univerzalnega odgovora seveda ni, lahko pa najdemo nekaj odgovorov, ki bi se mu kot skupek mogoče lahko približali.

Gorništvu zahteva osredotočenost, odločnost, samonadzor, moč in vzdržljivost. To so lastnosti, ki jih sicer zahtevajo tudi drugi športi, vendar so v manjšini, če naštetemu dodamo še komponento nevarnosti in zavestnega tveganja za doseg rezultata. Tako postane gorništvu unikatna dejavnost, ki zares terja celega človeka. Upoštevati pa moramo še eno komponento, ki je prisotna v drugih športih – tekmovanje. V gorništvu tekmovanja v pravem pomenu besede ni – dosežke lahko le primerjamo med seboj. Tekmovanje s samim seboj? Morda, vendar to ni tisto, kar bi gorništvu ločevalo od drugih športov (če predpostavimo, da je tudi gorništvu šport).

Verjetnejša razlaga je, da gre pri gorništvu za celostno izkušnjo, ki jo težko primerjamo s čimer koli drugim. Neposreden stik z naravo, soodvisnost s soplezalci, ki jim v roke polagamo lastno življenje, potovanje v neraziskane kraje, kjer je možnost preživetja v največji meri odvisna od nas samih. Seveda tudi spoznavanje samega sebe v mejnih okoliščinah, ki bi jih drugače ali drugje stežka našli. Taka izkušnja lahko človeka zaznamuje, lahko gre tudi za obliko odvisnosti od takih občutkov. Zanimivo je, da je večina gornikov tudi izjemno osveščena o varovanju okolja, kar je vsekakor pozitivna posledica te dejavnosti.

Nikakor ne smemo zanemariti vprašanja dvigovanja samozavesti in učenja prevzemanja odgovornosti za posledice svojih dejanj. Premagovanje lastnih strahov in ustrezen odziv na nevarnost v mejnih okoliščinah ter nadzor nad lastnim telesom lahko povečujejo zaupanje v samega sebe. Prav tako je lahko razumeti, zakaj je prevzemanje odgovornosti za vse, kar v gorah naredimo, najbolj prvinsko in neposredno, kolikor je to sploh mogoče – vsaka napaka v gorah lahko odloča o smrti, moji ali tistih, ki so od mojega delovanja odvisni.

Leta 1923 je George Mallory na vprašanje, zakaj se skuša povzpeti na Mount Everest, odgovoril: "Ker je tam." Tudi ta odgovor je precej globlji, kot se morda zdi na prvi pogled. Preprosto dejstvo, da je pred nami težava, ki je ni rešil še nihče, je mogoče večji izziv od vsega naštetega skupaj. Človeško stremljenje k rekordom vseh vrst nas je, kakor ste v *Planinskem vestniku* že prebrali, pripeljalo do napredka. Razvoj temelji na rekordih, ki so jih postavljali in jih še postavljajo ljudje z vizijo, ki so včasih pripravljeni za to tvegati več od povprečnega človeka (ali večine). Ali to lahko razumemo kot družbeno sprejemljivo, je že drugo vprašanje, na katerega najbrž lahko odgovorijo strokovnjaki. Vsekakor pa je izziv prvenstva pri katerem koli opravilu velik in le malokdo se mu lahko upre. V športu ali dejavnosti z bolj individualno konotacijo, kakršna je gornišstvo, še toliko težje.

O tem, kateri razlogi, zaradi katerih bi bili pripravljeni sprejeti tveganje lastnega življenja, so zadostni, najbrž nima smisla razpravljati. Vsak zase ve, kaj ga vabi v območje, kjer o "biti ali ne biti" odločajo malenkosti. Vsak si na koncu postavlja meje sam. Tudi o tem, ali jih bo poskusil prestaviti, odloča sam. Morda pa je ravno zato hoja po robu, ki življenje ločuje od smrti, tako privlačna.

Marta Krejan Čokl

Viri

Allhoff, Fritz: *Climbing - Philosophy for Everyone: Because It's There*. Wiley-Blackwell, 2010.

Bill Fink: Why people risk their lives mountain climbing. 6. 6. 2014. <https://nypost.com/2014/06/06/why-people-risk-their-lives-mountain-climbing/>

The vertical adventurer, <https://www.theverticaladventurer.com/single-post/why-do-people-climb-is-rock-climbing-dangerous>

UVODNIK

1 **Zakaj tvegamo življenje**

Marta Krejan Čokl

NELOČLJIVA POVEZANOST GORA S SMRTJO

4 **Življenjski krog**

Marta Krejan Čokl

7 **Podvojena bolečina**

Viki Grošelj

10 **Odločeni, da se vrnemo z vsake ture**

Andrej Štremfelj

14 **Najtežje se je v dolino vrniti sam**

Andrej Gradišnik

17 **"Nismo si mogli in znali pomagati."**

France Malešič

INTERJUJ

22 **Jani Bele**

Mire Steinbuch

KOLUMNA

28 **Triglav: gora, simbol in ... greznica**

Tomaž Hrovat

GOUCI

30 **Jesenska nostalgija**

Olga Kolenc

Z NAMI NA POT

34 **Predivo s Kanalskega Kolovrata**

Marjan Bradeško

MLADINA IN GORE

43 **Zanimivosti v Litiji in okolici**

Jože Sinigoj

ZGODOVINA PLANINSKEGA VESTNIKA

46 **Drugo rojstvo**

Dušan Škodič

TUJINA

50 **Malo drugačen dopust**

Tone Golnar

PLANINSKE KOČE

54 **Krekova koča naj visokogorska koča 2021**

Zdenka Mihelič

57 **Koče v visokogorju zaprte**

Zdenka Mihelič

ALPE ADRIA TRAIL

58 **Iz Boljunca v Milje**

Irena Mušič Habjan

JUBILEJ

64 **120-letnica SPD Celovec**

Barbara Rovšek,
Stefan Riegelnik

GEOLOŠKI PROCESI

66 **Procesi, ki brusijo naše gore**

Jernej Jež

U SPOMIN

69 **Dejanu v slovo**

Mateja Pate

70 **Dejan Koren**

Marko Fabčič in prijatelji
iz AO PD Vipava

72 **Le če rinem naprej, sem lahko vsak dan boljši**

Mateja Pate

74 **NOVICE IZ VERTIKALE**

75 **ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE**

76 **LITERATURA**

78 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

Dragi naročniki in naročnice Planinskega vestnika

Leta bo kmalu konec. Da bo december čim manj obremenjen, vam že zdaj sporočamo, da bomo položnice za letno naročnino na Planinski vestnik poslali februarja 2022. Do konca januarja 2022 pa lahko izkoristite možnost za cenejšo naročnino na revijo, kajti tudi naslednje leto bo za člane PZS veljal **25-odstotni popust. Kako do tega popusta?**

Do konca januarja 2022 sklenite ali podaljšajte svoje članstvo v izbranem planinskem društvu in na položnici bo upoštevan 25-odstotni članski popust.

Ob včlanitvi boste upravičeni tudi do drugih ugodnosti, ki vam jih prinaša članstvo v eni največjih in najbolj množičnih organizacij v Sloveniji.

Planinsko članarino lahko uredite v izbranem PD, na sedežu PZS ali na spletu (<https://clanarina.pzs.si>). Več informacij dobite na 01 43 45 690, pv@pzs.si, www.pzs.si. V prijetno družbo, ki jo združuje ljubezen do hribov, pa lahko povabite tudi svojega najboljšega prijatelja, sorodnika ali simpatijo: podarite mu celoletno (ali polletno) naročnino na Planinski vestnik in mu na izviren način zaželite srečno in zdravo novo leto 2022 ter varen korak na vseh njegovih in vajinih skupnih poteh.

Prvim dvajsetim novim naročnikom bomo podarili večnamenski trak PZS.

